

« zurück blättern vor »

OBSTALOWAĆ v. pf., ab 1550; ‘etw. in Auftrag geben, bestellen, gewöhnlich bei einem Handwerker’ – ‘zlecać wykonanie czegoś, zamawiać coś, zwykle u rzemieślnika’: (16. Jh.) 1966–1969 WilkPozn III 24, SPXVI *Na którego z młodszych przyjdzie chorągiew albo świece nosić, kiedy jest potrzeba, tedy jest powinien 3 gr. dać winy, jeśli drugiego nie obstaluje na swe miejsce.* ◦ vor 1764 TR *obstalował (umowił, ugodził) kupca, rzemieślnika trzewiki.* ◦ 1775–1806 Teatr 28 157, L *Pocztę obstalował.* ◦ (vor 1792) 1951 Kit.Opis 297, DOR *Ta [kwatery] pierwszej przez ludzi (...) przodem wystanych była najęta i obstalowana.* ◦ (1820–1849) 1949 Słow. Listy II 153, DOR *Obstalowane już ma miejsce na poniedziałek w dyliżansie.* ◦ 1841 Bibl.Warsz.III 204, WIECZ *W ustnej tylko mowie służby zakładów publicznych rozpiera się inny dziwoląg – stalować, zam. obstalować.* ◦ 1903 Witkiew.S.Gier. 88, DOR *Przyszedł obstalować winietę do pisma.* ◦ 1952 Jackiew.Wiosna 227, DOR *Obstalowała tego takie ilości, jakby była milionerką.* – SPXVI, TR, L, SWIL, SW, DOR. ◊ **Etym:** nhd. *bestellen* v., ‘anfertigen lassen, kommen lassen’, GRI. ◊ **Hom:** *obstalować* v. imp., ‘verstärken, befestigen’, bel. seit 1564, SPXVI, zuerst geb. L. ◊ **Der:** *obstalunek* subst. m., ‘Auftrag, Bestellung’, 1847 Wilk.P.Poran.II 242, DOR ◦ 1947 Iwasz.J.Mił. 30, DOR, zuerst geb. L; *stalować* v. imp., 1841 Bibl. Warsz.III 204, WIECZ ◦ 1889 Kolce nr 43 s.3, WIECZ *Człek zasobny w kapitały (...) “staluje” paltro wyniosłe.* ◦ 1893 Dyg.Garst. 4, WIECZ *Frania kładła mu zaufale na ramieniu rękę i słuchała co stalował.* ◦ (1910) 1957 Strug 297 *stalował aż w [...] katedrze [...] wotywę za cudowne uratowanie.* ◦ 1923 Dąbr.Ig.Matki 429, DOR *Wnieśli im stalowany specjalnie obiad.* ◦ [LBel.] (1935) 1936 Goj.Dziew II 144, DOR *Czy pamiętasz, Broniu, tego pana co stalował meble u ojca?* Zuerst geb. Sw; *obstalowywać* v. imp., [hapax] †1921 Ritt.Most 31, DOR, zuerst geb. Sw; *stalunek* subst. m., ‘Auftrag, Bestellung’, 1955 Dobrow.S.Warsz 68, DOR, zuerst geb. Sw. ❖ Die Form *stalować* ist eine Rückbildung als eine imperfektive Form zu *obstalować*; das Präfix *ob-* übersetzt das dt. *be-* in *bestellen*, vgl. apoln. *obsadzić*, nach mhd. *besetzen* (BRÜCKNER SE). Danach auch *stalunek* zu *obstalunek*. Merkwürdigerweise hält BRÜCKNER SE 512 / 513 *stalować* und *stalunek* für alt (*dawniej*) und *obstalować*, *obstalunek* für “heutig” (*dzisiaj*). Der Vokalismus *-a-* (*-stal-*) vielleicht in Anlehnung an älteres *stalować* (zu *stal* ‘Stahl’) ‘härten, stählen, festmachen’, vgl. †*stal*.

« zurück blättern vor »